

[Mose Hansen.]

fuld offentlighed i forvaltningen, medens flertallet går ind for partsoffentlighed.

Lovforslaget indeholder, som det nu foreligger, to principielle ændringer; for det første kan parterne i en sag nu gøres bekendt med det materiale, der er anvendt som grundlag for den pågældende administrative afgørelse; for det andet åbnes der mulighed for, at parter i en sag, der behandles af forvaltningen, kan komme frem med deres bemærkninger og synspunkter, inden sagen kommer til endelig afgørelse.

Gennem det foreliggende lovforslag åbnes der således en dør på klem ind til forvaltningen. Efter mit partis opfattelse burde døren være åbnet endnu mere, men det kommer forhåbentlig senere. Vi betragter derfor denne lovgivning som et gennemgangsled til fuld offentlighed i forvaltningen. To af vore nabolande har allerede fuld offentlighed i forvaltningen, Finland og Sverige. Jeg mener nu at kunne forstå af den højtærede justitsministers fremsættelsestale, at tanken om fuld offentlighed dog ikke er helt fremmed for justitsministeren. Jeg begrundet dette med justitsministerens bemærkninger i fremsættelsestalen om det samarbejde, der skal foregå på nordisk plan mellem de nordiske justitsministre.

Derudover oplyser justitsministeren, at allerede eksisterende specialregler, der er videregående end lovforslagets og allerede er fastlagt i eksisterende love, ikke efter lovforslaget vil blive beskåret, og at der for nye forvaltningsloves vedkommende på specielle sagsområder kan være grund til at gå videre end de regler, der fastlægges i lov om partsoffentlighed.

Disse refererede udtalelser tager jeg som udtryk for, at den højtærede justitsminister er til sinds fremover at medvirke til større offentlighed i forvaltningen. Mit parti er af den opfattelse, at der bør være den størst mulige åbenhed omkring sagernes behandling i den offentlige administration, når det nu ikke går ud over statens sikkerhed eller private interesser.

Men der rejses et spørgsmål ved § 2: hvem skal, når det endelig kommer til stykket, afgøre, om den pågældende må få kendskab til sagerne? Her har forskellige ordførere været inde på det nævnt, som er

omtalt i kommissionsbetænkningen side 54. Jeg har også studeret dette i kommissionsbetænkningen, men er kommet til samme resultat, som kommissionen er kommet til, nemlig at det må den øverste administrative myndighed eller domstolene til sin tid afgøre.

En logisk følge af den større og større offentlige administration er, at denne følge op af et lovforslag som dette. Det vil hjælpe borgerne i deres stilling over for offentlige myndigheder. Større offentlighed i forvaltningen synes jeg også stemmer overens med de principper, som folkestyret bygger på.

Kommissionsbetænkningen viste, at det var inden for forvaltningen, der var de store betænkeligheder ved indførelse af fuld offentlighed — det var altså dette flertal på de 11 medlemmer. Det er ikke underligt, at det må være sådan, men det er et spørgsmål, om disse betænkeligheder er så vægtige, at de begrundet, at der ikke indføres fuld offentlighed straks.

Den eksisterende lov af 1866, som den højtærede justitsminister nævner i sine bemærkninger til lovforslaget, og som også er omtalt her, giver ganske vist kun adgang for ansøgere og klager til at få ekstrakt af dokumenter, når sagerne er afgjort. Men jeg gad egentlig vide, hvor mange der i tidens løb har benyttet sig af denne ret og har været bekendt med, at der eksisterede en sådan ret. Den partsoffentlighed, der med dette lovforslag lægges op til, mener jeg som sagt er af stor betydning. Men på den anden side vil jeg stille det spørgsmål: hvor mange vil mon benytte sig af de rettigheder, som loven giver, hvis de ikke bliver gjort bekendt med deres ret? Jeg tænker her ikke alene på den offentliggørelse, der finder sted efter lovforslagets vedtagelse her i det høje ting; der fordres tillige en aktiv medvirken fra administrationens side, sådan at forstå, at administrationen ved behandling af administrative afgørelser gør ansøgere, klager og parter i sagen bekendt med den ret, som loven giver dem. Det er en meget stor opgave, som her påhviler det demokratiske systems organer, pressen m. m.

Den foreslåede lov om partsoffentlighed er en prøvesten, og den bør af forvaltningen modtages med forståelse; forvaltningen må